

...Nem kívánok birodalmat, nem kincset túletek, s nem egyebet: az igaz, bátor magyar szívet,
hogy az magaméval összekapcsolván, veletek éljek és haljak! ...

II. Rákóczi Ferenc, gyömrői beszéd, 1705



Kedves pedagógusok és kihívást kedvelő diákok!

A II. Rákóczi Ferenc n.o. által működtetett Borsi Rákóczi Kastélyközpont második alaklommal hirdet történelmi versenyt Kassa-megye, sárospataki, szerencsi, kisvárdai, nyíregyházai, miskolci tankerületek, valamint Szilág- és Szatmár-megye területén működő magyar tanítási nyelvű általános iskolák 6-9. évfolyamosai számára

„legendás szabadságharc”

címmel. **A verseny célja** II. Rákóczi Ferenc életének és korának mélyebb megismerése, szellemi örökségének továbbadása és a jelenkorra is alkalmazható üzenetek, következtetések megfogalmazásának elősegítése.

Fontos értéknek tartjuk az összetartás és összetartozás érzésének erősítését és elmélyítését Rákóczi egykori földjein, így célunk, hogy idővel minél több területet kapcsolhassunk be a verseny vérkeringésébe.

A magyar tanítási nyelvű **általános iskolák 6-9. évfolyamosaiból alakult 4 fős diákcsoportok** (+ 1 pedagógus) nevezhetnek a versenyre. A benevezett csapatok részvételi oklevélben részesülnek.

A verseny két körben zajlik:

- területi elődöntők (2023. február 1-től – február 24-ig)
- döntő (2023. március 25., Borsi)

A 3 területi elődöntő levelező formában valósul meg, melyből térségenként a 3 legjobb pontszámot elérő csapat kerül a döntőbe:

- Kassa-megyei elődöntő
- Észak-kelet magyarországi elődöntő
- Szilág- és Szatmár-megyei elődöntő.

A feladatlapokat a borsikastely.eu (versenyek, iskoláknak) weboldalról tölthetik le 2023. február 1-e után. Beküldési határidő 2023. február 24. A verseny eredményéről 2023. február 28-án értesítjük ki a résztvevőket. A döntőbe jutó csapatok részére ekkor a felkészüléshez szükséges ajánlott irodalmat is csatoljuk.



...Nem kívánok birodalmat, nem kincset túletek, s nem egyebet: az igaz, bátor magyar szívet,
hogy az magaméval összekapcsolván, veletek éljek és haljak! ...
II. Rákóczi Ferenc, gyömrői beszéd, 1705

A döntőre 2023. március 25-én kerül sor a Borsi Rákóczi Kastélyközpontban. A döntősök részt vehetnek a Fejedelem születésnapja alkalmából 2023. március 26-án megrendezésre kerülő ünnepségen. Ehhez biztosítjuk számukra a szállást és ellátást.

Díjazás: A szökés, a szabadságharc és Rákóczi fiatalkora rengeteg olyan eseményt tartogat, ahol ugyan nem az izgalmak átélése volt a cél, viszont kijutott belőle bőven minden résztvevőnek. A verseny és a döntő is hoz majd izgalmakat és reméljük maguk a díjak is, amelyet a döntő helyezettjei között osztunk ki:

1. helyezett:
Kazinczy szoba – X-SCAPE ROOM, Sátoraljaújhely 13 500 HUF értékű utalvány 5 fő részére
2. helyezett: Egri Vár belépő - Fegyvermustra 9000 HUF értékű utalvány 5 fő részére
3. helyezett: füzérradványi Károlyi-kastély belépő 7500 HUF értékű utalvány 5 fő részére

A nevezett díjak mellett emléklapban részesül minden résztvevő. A döntő résztvevői az emléklap mellett tárgyi jutalmat is magukénak tudhatnak.

Borsi Rákóczi Kastélyközpont





Elődöntő feladatlap

Kedves versenyzők és felkészítő pedagógusok!

Köszönjük, hogy bekapcsolódtak a **„legendás szabadságharc”** című történelmi vetélkedő területi elődöntőjébe, melynek célja II. Rákóczi Ferenc életének és korának mélyebb megismerése, szellemi örökségének továbbadása és a jelenkorra is alkalmazható üzenetek, következtetések megfogalmazásának elősegítése.

A verseny során az alábbi hét témakörrel foglalkozunk:

- I. A fiatal Rákóczi
- II. Bercsényi Miklós, a barát
- III. A hegyaljai felkelés
- IV. XIV. Lajos, a támogató
- V. Szökés a börtönből
- VI. Brigadérosok
- VII. Legendák – kreatív feladat

I. A fiatal Rákóczi

16 éves koráig II. Rákóczi Ferenc volt fejedelmi gyermek, az ország leggazdagabb családjának egyetlen fiúgyermek, volt félárva, akinek veszélyben volt az élete, volt mostohagyermek, volt csatatéren, elfoglalták várait, házait és édesanyja mellett védte az utolsót – Munkácsot. Elszakították családjától és ismert környezetétől – úgyhogy ismerte a teljes egyedüllétet. Ismerte azt is, milyen pénz nélkül, mert a gimnáziumban nem volt még zsebpénze sem. Minden nehézség ellenére azt írják róla, hogy tekintélyét mindig megőrizte, méltóságteljes volt, nyílt, kevélység nélküli, de azért önérzetes. A tanárai így jellemezték: „amilyen nemes, olyan emberséges”. Tartózkodó és zárkózott természetén nem csodálkozhatunk és azon sem, hogy a jezsuita szigorral nevelt gyermek bár engedelmes, de szabadságszeretete kifejezetten erőssé vált jellemében.

Jelen feladat során az egyetemet felhagyó fiatal Rákócziról találhattok információt, aki lassan, lépésenként jut el a szabadságharc kapujáig. Közben megismerhetitek egy-egy új jellemvonását is a fiatal fejedelmi sarjnak.

- 1.) Az egyetemet felhagyva II. Rákóczi Ferenc Bécsbe utazik, ahol a nővérével rendezik örökségük kérdését. A birtokügyek mellett Ferenc belekóstol a bécsi arisztokrácia mindennapi életébe is. A képen látható házban vendégeskedik, amely akkoriban épp sógora, Aspremont gróf tulajdona.



Az alábbi dátumok közül melyik az az időszak, amikor ebben a házban vendégeskedik?

A: 1690/1691

B: 1692/1693

C: 1694/1695

D: 1696/1697



Elődöntő feladatlap

- 2.) A mindennapi élet könnyebbéje miatt – ímmel-ámmal ugyan, de megtanul valamennyire németül is, e mellett az olasz, francia és spanyol nyelveket is elsajátítja. Latinul már gyermekkorában megtanult és a magyar nyelv mellett valamely szláv nyelvet is bírta. Melyik ezek közül a nyelvek közül a bécsi udvar nyelve Rákóczi korában (majdnem hivatalos nyelv, I. Lipót annyira szereti)?

A: német

B: olasz

C: francia

D: spanyol

- 3.) 1693-ban egy 10 hónapos olaszországi tanulmányi útra indult Rákóczi Ferenc. Sógora testvérével Aspremonte Frigyes Goberttel, egy titkárral, egy főlovászmesterrel és számos szolgálóval indult útnak. Mielőtt elindulna az útra, egy családját is érintő helyszínt látogat meg Bécsből nem túl távol: Bécsújhelyet, ahol családtagjait kivégezték és eltemették. Kiknek a sírját látogatta itt meg a fiatal Ferenc? (több, mint 1 válasz helyes)

A: a nagymama, Frangepán Katalin

B: a nagypapa, Zrínyi Péter

C: nagybátyja, Frangepán Ferenc

C: nagybátyja, Zrínyi Miklós

- 4.) Velencétől Rómáig a művészet, építészet, tudományok mellett megismerkedett a vívással, tánccal és az általános „romlottsággal”. Az egyik helyszínen megérintette a hit és annak mélysége is. Mi az, amit az alábbiak közül biztosan nem csodálhatott meg ez alatt az út alatt?

A: a velencei karnevált

B: Carrara világhírű bányáit

C: Szűz Mária Názáretből Loretóba hozott házat

D: Róma templomait

- 5.) Mit szeretett meg Rákóczi Ferenc Bécsben olyannyira, hogy csak 1715-ben hagyott fel vele, még hozzá erős elhatározás után?

A: a színházba járást

B: a vívást

C: a kockajátékot

D: a kártyázást

- 6.) Rákóczi Ferenc feleségjelöltje Magdolna hessen-darmstadt hercegnő volt, de őt keresztapja felesége, azaz az osztrák császárné nem helyezte. Végül nem esett messze az alma a fájától, vagyis Rákóczi Hessen-Wanfied Sarolta Amália hercegnőt vette feleségül. Mivel a két hercegnő édesanyja egy és ugyan az a személy, ezért a családi kapcsolatok nagyon hasonlóan alakultak. Az alábbi királyi családok közül melyikkel állt rokoni kapcsolatban a menyasszony?

A: a francia udvarral, XIV. Lajos öccsének felesége nagynénje volt Sarolta Amáliának

B: a bécsi udvarral, Sarolta-Amália édesapja révén

C: az angol királyi udvarral, Sarolta-Amália édesanyja révén

D: a lengyel királyi udvarral, Sarolta-Amália nagymamája révén



Elődöntő feladatlap

- 7.) A kölni főszékesegyházban fogadott a 18 ½ éves Rákóczi Ferenc és a 15 ½ éves Sarolta-Amália örök hűséget egymásnak. Mikor történt ez az esemény?

A: 1694. szeptember 25. B: 1694. szeptember 26.
C: 1694. augusztus 10. D: 1694. augusztus 11.



- 8.) Hogyan büntette meg I. Lipót császár, keresztapa II. Rákóczi Ferencet, hogy az ő engedelmével nélkül nősült?

A: szobafogságra ítélte a fiatalokat B: érvénytelenítette a házasságot
C: börtönbe záratta Rákóczit D: visszavonta Rákóczi Ferenc nagykorúvá nyilvánítását

- 9.) II. Rákóczi Ferenc nagykorúsítása után nemcsak birtokai rendezésével foglalkozott, de közeleti tevékenységei körét is felvette. Sáros megye ispánsága is egy ilyen volt. A nagykorúsítását követően Sáros megye követi meghívják Rákóczi Ferencet, hogy tisztségébe iktathassák. Mikor történik meg ez a beiktatás?

A: 1694. március közepén B: 1694. szeptember 25-én
C: 1694. május 14-én D: 1694. június 3-án

- 10.) Sarolta-Amália jelentős jegyajándékot és egy 30 fős udvartartást kapott Rákóczi Ferentől. Az ara édesanyja is küldött személyzetet leánya mellé. Az egyikük folyton ármánykodott. Miért lett féltékeny Sarolta-Amália II. Rákóczi Ferencre az öreg udvarmesterné mesterkedései folytán?

A: mert Rákóczi Ferenc sok időt töltött volt tanáraival
B: mert Rákóczi Ferenc közvetlenül, a merev nyugati illemszabályok nélkül beszélgetett a nemesekkel és nemesasszonyokkal
C: mert Rákóczi Ferenc túl sok időt töltött vadászatokon
D: mert nem csak katolikus társasággal érintkezett Rákóczi Ferenc



Elődöntő feladatlap

11.) 1696. május 28-án a fiatal sárosi ispán és neje nagy öröme és az ország nagy várakozására megszületett első gyermekük, aki édesanyja révén Árpád vére csörgedezett. Sarolta-Amália ősei között Szent Erzsébetet találjuk, akinek lánya a hesseni örgróf felesége lett, így őse a Német-Római Császárság egyik ősi dinasztiájának. Az alábbiak közül melyik az elsőszülött fiú teljes keresztségben kapott neve?

A: Lipót, Lajos, György, Ferenc, József

B: Lipót, Lajos, György, Ferenc, Antal

C: Lipót, Lajos, György, József, Antal

C: Lipót, Lajos, György, József, Ferenc

12.) A Hegyaljai-felkelés vezetését Rákóczi Ferenc nem akarta felvállalni. A felkelést kitörése után gyorsan Bécsbe, majd azt követően egy időre barátjához költözött, hogy a bécsi udvar ne köthesse hozzá semmilyen módon ezt a felkelést. Ki volt ez a barátja és melyik településen töltötte az ideje nagyrészét II. Rákóczi Ferenc?

A: Batthyányi Ádám, horvát bán rohonczi birtokán

B: Batthyányi Ádám, horvát bán kanizsai birtokán

C: Batthyányi Lajos, vasvármegyei főispán rohonczi birtokán

D: Batthyányi Károly, gróf majd herceg rohonczi birtokán

II. Bercsényi Miklós, a barát

Bercsényi Miklós nagy hatással volt a fiatal Rákóczira és egész életében hűséges barátként állt Rákóczi mellett – szabadságharc során csakúgy, mint a száműzetésben. Igaz, nem egyezett mindenben a véleményük a szabadságharc során, de ez nem befolyásolta baráti viszonyukat.

A feladatlap segít kicsit jobban megismerni Bercsényi Miklóst. Képeket láttok majd, melyekhez dátumot és eseményt kellene rendelni. Természetesen ehhez fel kell ismerni a képeken szereplő helyszíneket, személyeket, azok neveit, az eseményt, amely hozzájuk kötődik és természetesen az esemény dátumát is. Példaként álljon itt Bercsényi születésével kapcsolatos esemény és helyszín:



Szent István Főszékesegyház, Bécs
„Stephansdom”

Bercsényi Miklóst itt keresztelték

1665. szeptember 24.



„legendás szabadságharc”

a szabadságharc 320. évf. alkalmából

Elődöntő feladatlap



Nagyszombati Egyetem egyik
épülete ma



Szeged vára



Brezáni vár



Ungvári vár

Szeged és a hozzá tartozó véghegyek kapitányának nevezik ki, ezredesi rangot kap

I. Lipóttól elnyeri az Ung vármegye örökös főispáni címét, a következő évben be is iktatják hivatalába. A megyeközpont várába költözik, kijavítja azt. Szomszédja lesz a munkácsi Rákóczi birtoknak.

Tanulmányai során érdeklődő a történelem, földrajz, építészet, mechanika, fizika, vegytan iránt. A latint tökélyre vitte.

II. Rákóczi Ferenc és gróf Bercsényi Miklós ebben a várban adta ki a gróf Bercsényi Miklós kézírásában fennmaradt három nyelvű fegyverbe szólító kiáltványt.

1683 előtt

1691-1692

1686 vége

1703. május 12



„legendás szabadságharc”

a szabadságharc 320. évf. alkalmából

Elődöntő feladatlap



Bercsényi László

Gróf Zichy Péterné
Bercsényi Zsuzsanna

Gróf Csáky Krisztina

Rákóczi kriptá, Kassa, Szent
Erzsébet Székesegyház

Bercsényi Miklósnak lánya, az édesanya (Homonnai Drugeth Krisztina) belehalt a szülésbe, így a kislány az orsolya-rendi apácnál nevelkedett Pozsonyban

A 10 évvel idősebb, ekkorra már kétszeres özvegyet Bercsényi Miklós ebben az évben veszi nőül.

II. Rákóczi Ferenc hamvaival együtt bujdosótársait, barátait is a kassai dómban helyezték örök nyugalomra. Köztük gróf Bercsényi Miklóst nejével, Csáky Krisztinával együtt.

Kuruc brigadéros, Franciaország marsallja, 12 gyermekéből 6 érte meg a felnőttkort, Bercsényi-ezredével megalapozta a ma is létező „*Les hussards de Bercheny*” ma is létező francia huszárezredet, Bercsényi Miklós fia

1695

1906. október 29

1689 vége

1691

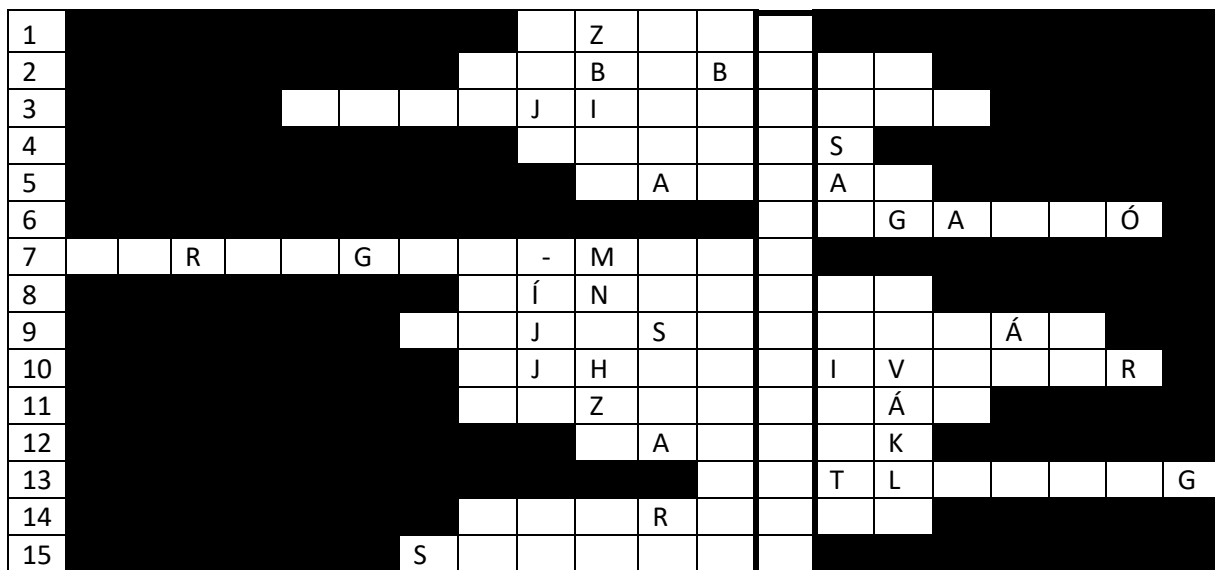


III. A Hegyaljai felkelés

Sok tényező vezetett a felkelés kezdetéhez. Egyrészt Hegyalja határterületet képezett az Erdélyi Fejedelemség és a Királyi Magyarország között, így épp jól el lehetett az erdős-hegyes vidéken bújni. A bujdosók közül sokan harcoltak Thököly oldalán. A végvári katonákra a törökök kiűzése után már nem volt szükség, így lassan az ő életük is egyre nehezebb lett és a jobbágyi lét helyett inkább választották a bujdosást. Az erőszakos ellenreformáció sem tett jót a térség kedélyének, hisz jórészt csak protestánsok laktak itt. Ehhez jött még a császár döntése, hogy hadserege ellátását és elszállásolását a lakosságra „bízta”. A nép tehát szervezkedni kezdett. A felkelést azonban gyorsan leverték és komoly megtorlásokkal nézhetek szembe a hegyaljai felkelők és a terület településeinek lakosai.

A rejtvény megfejtésében található domb takarja az elesett kurucok csontjait a Tiszalúcon és Taktaharkányon megmaradt legenda szerint.

Hogyan hívják ezt a helyet:



- 1.) A Hegyaljai felkelést lejegyző tarcali nótárius Babotsay uramnak a keresztnéve
- 2.) Európa történetében nagy szerepet játszó, az egyik legbefolyásosabb uralkodó ház, melynek osztrák és spanyol ága is volt
- 3.) A Hegyaljai felkelés egyik vezére, a regéci vár hajdúhadnagya, szolgált Thököly Imre seregében
- 4.) Ebben a hónapban tört ki a Hegyaljai felkelés
- 5.) Mezőváros, amely a felkelés leverésére érkező seregektől „gráciát és Salba Gvardiát” kért a lakosai számára, de nem kapta meg, jegyzője naplójából is olvashatunk a felkelés történéseiről
- 6.) Szalontay György, a felkelés másik vezérégyénisége ennek a településnek volt a bírája
- 7.) Bőcs települése mellett itt zajlott a július 11-i ütközet
- 8.) Vaudemont tábornok ilyen véget ígért a felkelés vezetőnek



Elődöntő feladatlap

- 9.) A tokaji vár huszárjainak parancsnoka, aki csatlakozott a felkeléshez
- 10.) Innen indult a Hegyaljai felkelés, a Kassai Mezőgazdasági Kerületben Kassa után itt tartották ebből az eseményből a legnagyobbat
- 11.) Erős befolyással rendelkező szerzetesrend, az ellenreformáció döntő csatáinak irányítói
- 12.) A bécsi udvar felszólította a nádorispánt, hogy a kurucokat teljes egészében semmisítsék meg, ezért Zemplén vármegye 10 ilyen katonát is felfogadott. Eredetileg fegyveres marhapásztorok voltak, de egy idő után zsoldosként működtek.
- 13.) II. Endre király Aranybullájának záradékában engedélyt ad a nemeseknek az ellenállásra a törvénysértő királyokkal szemben. E miatt a törvény miatt nem vádolhatta a lázadó nemességet a király a fent nevezett bűnnel.
- 14.) Órgróf, a császár Felső-magyarországi hadparancsnoka, aki Kassán székelt és sokat beszélgetett II. Rákóczi Ferencsel, olasz nyelven, a Hegyaljai felkelést leverő másik tábornok
- 15.) E település várában szeretett volna II. Rákóczi Ferenc meghúzódni Borsod vármegyében, de Guadagni órgróf attól félt, hogy Rákóczi is a felkelőkkel tart, nem engedte be a várba.

IV. XIV. Lajos, a támogató

A kor legbefolyásosabb uralkodója és az ő kapcsolata a Rákóczi családdal a témája ennek a feladatnak. Kakuktktojást kell keresni. Az Napkirály életének egyes szakaszaiban történt események között van egy oda nem illő esemény. Ezt kell bekarikáznunk.



A kis Lajos 1638-1646 között

Meghal az édesapja

Lajos édesanyja régensként uralkodik

Lajos megörökli a trónt

Kitör a Fronde



1647-1658 között

Nagykorúsítják

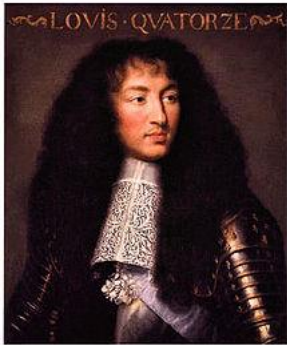
Richelieu bíboros halála

Támogatja II. Rákóczi Györgyöt
lengyelországi hadjáratában

Megkoronázzák Reimsben



Elődöntő feladatlap



1659-1668 között

Hat gyereke születik

Támogatja Zrínyi Pétert a Wesselényi
féle szervezkedésben

Nőül veszi Mária Terézia infásnőt

Mazarin bíboros halálával
egyeduralkodóvá válik



1669-1715 között

Spanyol örökösödési háború

Támogatja II. Rákóczi Ferenc
szabadságharcát

Devolúciós háború Spanyolországgal

A Napkirály udvarába hívja
a bujdosó Fejedelmet

V. Szökés a börtönből

Rákóczi Ferenc három éve ismerte azt a liége-i származású századost, akire a francia királlyal való levél- és üzenetváltását rábízta, mikor Bercsényivel és a főurakkal úgy döntöttek, hogy a Napkirály támogatását és pártfogását kéri ügyükhöz, mert a császári hadak rendszeres zsarnokoskodásait, zaklatásait egyre tűrhetetlenebbnek ítélték. Rákóczi maga is érezte, hogy a személye felé irányuló zaklatások Bécsben vagy birtokain él, ugyanúgy utoléri. Egyre inkább bizonyosságnak vélte, hogy az udvar politikájának célja a Rákóczi ház kiirtása Magyarországból.

Longuevall századost azonban Linznél elfogta bécsi udvar és magyar főnemesek veszedelmes tartalmú leveleit találták nála. Az egyiket, mikor látta, hogy bajba kerül, le is nyelte. Ezért Rákóczi bízott a százados hűségében és nem menekült Lengyelországba, hanem várandós neje mellett maradt Sáros várában. Itt fogták el az éjszaka közepén és kísérték Eperjesre. Neje minden lebeszélés ellenére elkísérte. Három heti fogvatartás után Eperjesről Kassa – Magyaróvár érintésével, az áradások miatt nem megszokott úton, de végülis Bécsújhelyre szállították. A Rákóczi birtokokon áthaladva a nép Rákóczit biztatva, parancsát várta kiszabadítására.

Rákóczi tehát börtönbe került. Kiszabadulásának történetéről szól az alábbi feladat, ahol el kell döntenetek az alábbi állításokról, hogy igazak-e vagy hamisak. A mondat mögötti vonalon jelezzétek,



Elődöntő feladatlap

hogy mire jutottatok. Ha úgy tartjátok az állítás igaz, akkor „I” betűt írtok mögé, ha szerintetek hamis, akkor „H” betűt.

- 1.) Rákóczi Ferenc cellájában nem volt egyedül, mert vele volt apródja és inasa is. _____
- 2.) Eleinte Lehmann kapitány maga vágta fel a fejedelem eledelét, nemhogy valamit az ételébe rejtettek, ami segíthet Rákóczinak szökni. _____
- 3.) Longuevall százados Rákóczi Ferenc jelenlétében tanúként állították elő. _____
- 4.) Longuevall százados a vallomása során védte Rákóczi Ferencet. _____
- 5.) Rákóczi Ferenc a kihallgatásai során hercegi címéhez megfelelően bántak. _____
- 6.) Rákóczi Ferenc azért tiltakozott a bíróság és a per vezetésének módja ellen, mert a fölötte ítéltő bíróságnak a hatásköre csak Ausztriára és annak lakosaira terjedt ki, s ő Magyarországnak volt lakosa. _____
- 7.) Lehmann kapitány először bizalmatlansága később bizalomra fordult és segített a Rákóczi és neje közötti üzenetváltásokban. _____
- 8.) Rákóczi Ferenc a szökésről való gondolkodását először Lehmann-nal, a börtön kapitányával osztotta meg. _____
- 9.) Lehmann kapitány javasolta Rákóczi Ferencnek, hogy az ablakon keresztül próbáljon meg kiszökni, ehhez eszközöket is hozott Rákóczinak. _____
- 10.) Rákóczi és neje a szökés előestéjén egy beavatott ezredes, Kertzel ezredes házában találkoztak és az egész éjszakát sikerült együtt tölteniük. _____
- 11.) Rákóczi Lehmann kapitány szobájában öltözködött át dragonyos ruhába és a saját cellája kisedett rácsain keresztül menekült ki a börtönből. _____
- 12.) Hét őrséggel is szembetalálkozott, de sikerült mellettük baj nélkül eljutnia. _____
- 13.) Részegnek tetetve magát, lóháton jutott át Bécsújhely kapuján, ahol az örök gond nélkül átengedték. _____
- 14.) Lehmann kapitány fiatalabb testvére is Rákóczival tartott szökése során. _____



VI. Brigadérosok

II. Rákóczi Ferenc Lengyelországba menekült, ahol már várta őt barátja, gróf Bercsényi Miklós. Egyre több hírt hallottak a nép sanyargatása felől. Rákóczi és Bercsényi rengeteget tervezett, átbeszélte a lehetőségeket. Közben 1703-ban megérkeztek az első küldöttek is, akik a nép sanyargatásáról való beszámolók mellett kérték Rákóczit, hogy ne hagyja őket cserben. Bercsényi egyik hűséges lovását elküldték hát Rákóczi birtokaira, hogy felmérje mi is a valós helyzet és hogy biztosítsa a népet, hogy Rákóczi közel van és kész a segítségre. Olyan lelkesedéssel fogadták, hogy azt beszámolóban átadva is érezte mindkét főúr, hogy nem lehet tovább várni. A francia követtel Bercsényi tárgyalt, míg Rákóczi a lengyel honba érkező magyar nemeseket fogadta. Bár pénze elég egy szabadságharchoz nem volt a fiatal hercegnek, a nép pedig olyannyira nem győzte várni, hogy Magyarország területére lépjen, hogy fegyvert fogtak, összesereglettek és figyelmetlenségük, tapasztalatlanságuk folytán a császáriak szétzavarták őket, még zászlóikat is elvették, mégis – ahogy maga is írja, „az okosság minden szabálya ellenére” – átkelt a lengyel-magyar határon. Az ott várakozó 500 fő körüli sereg közül a felének sem volt még paraszti puskája sem. Vezetőjük Rákóczi egyik tarpai jobbágya Esze Tamás és egy Kis Albert nevű körözött tolvaj, valamint két katona: Móríc és Horvát nevezetűek. Az egész seregben talán csak ők ketten voltak katonák. Ebből és hasonló csapatokból kellett hadsereget építenie a szabadságharcot vezetőknél. Ebben fontos szerepet játszottak Rákóczi és Bercsényi mellett a katonai vezetők, akiket Rákóczi seregében brigadérosoknak neveztek. 39 brigadérosa volt, akik közül néhány tábornokká lépett később elő. Ismerkedjete meg néhány brigadérossal közelebbről:

Név: _____

Kép száma: _____

Civil foglalkozása: lovászfű

Katonai rangja a szabadságharc előtt: reguláris lovas ezredes I. Lipót seregében

Származása: elszegényedett nemes, Esztergomban született

Szabadságharcban: zsenialitása még az császári haderő elismerését is kivívta, harcolt Zólyomnál, a Vág vidékén, Duna-Tisza közén, elfogták és megszökött, 1709-ben érte a halál a Tarnaörsi táborban, agyhártyagyulladásban halt meg

Esztergomi nemesi kúriája ma az esztergomi városháza



1. számú kép



Elődöntő feladatlap

Név: _____ Kép száma: ____

Civil foglalkozása: a hadsereg ételmezési- és fizetőmestere

Katonai rangja a szabadságharc előtt: muskétás a Nehem-ezredben

Származása: szépeességi evangélikus német (cipszer) polgári család

Szabadságharcban: Bajmóc, Nyitra bevétele nevéhez fűződik, alakulatában főleg szlovákok és cipszerek szolgáltak, a nevével fémjelzett ezred is létezett, a szabadságharc végét hadifogságban töltötte, szabadon engedése után kapcsolatba lépett Rákóczival, újabb felkelést szervezett, elfogták majd Kassán 1717-ben kivégezték. A 3 nem nemesi származású brigadéros közül ő az egyik.



2. számú kép

Név: _____ Kép száma: ____

Civil foglalkozása: gróf

Katonai rangja a szabadságharc előtt: kapitány, Komárom vármegye főispánja

Származása: 1676-ban született Galántán, egy nádor és egy fejedelem unokaöcseként

Szabadságharcban: a császári hadseregben szolgáló tábornoka átállása hatására ő is Rákóczihoz csatlakozik, származása miatt tábornokká nevezik ki, harcol a nagyszombati csatában, a Vág mentén, Lengyelországba ment a szabadságharc végén, majd Rodostóba kötözik

A kassai dómban pihen 1906 óta



3. számú kép

Név: _____ Kép száma: ____

Civil foglalkozása: sókereskedő majd bujdosó

Katonai rangja a szabadságharc előtt: Habsburg ellenes szervezkedő, bujdosó

Származása: apja révén hatókrös gazda, anyja révén jobbágy családból származik

Szabadságharcban: vezeti a bujdosók egyik követségét Lengyelországba, ahol II. Rákóczi Ferenc a szerveződő sereg első ezredesévé, szolgálataiért jobbágysorból felszabadította, majd nemességet adományozott neki a Fejedelem, 1708-ban Nyitránál verekedők szétválasztása közben lelte halálát



4. számú kép



VII. Legendák – kreatív feladat

A Rákóczi-féle szabadságharcról, szereplőiről számos legenda született, amelyek közül soknak mai napig megvan egy-egy kisebb térségben a hagyománya. Az a kérésünk, hogy keress olyan legendát Rákócziról, a szabadságharcról, esetleg valamelyik szabadságharcosról, aki térségekhez valamilyen módon kötődik és készítsetek a róla fennmaradt történetről egy maximum 5 képkockából álló képregényt, amiben elmesélitek ezt a történetet. A képek után kérjük írjátok le magát a legendát is néhány sorban. A történetek képekben való elmesélésének ötletességét pontozzuk majd.

Lábjegyzet: néhány hasznos link a megoldások kereséséhez 😊

<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarTortenetiEletrajzok-magyar-torteneti-eletrajzok-BE5D/ii-rakoczi-ferencz-16761735-760E/>

<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarTortenetiEletrajzok-magyar-torteneti-eletrajzok-BE5D/ii-rakoczi-ferencz-16761735-760E/elso-kotet-760F/ii-konyv-rakoczi-kozeletenek-kezdetek-76F7/i-a-sarosi-foispan-76F8/>

<https://mek.oszk.hu/02000/02065/html/1kotet/6.html>

<http://real-eod.mtak.hu/2405/1/A%20Magyar%20Nemzet%20T%C3%B6rt%C3%A9nete-7-Magyarorsz%C3%A1g%20t%C3%B6rt%C3%A9nete%20I.%20Lip%C3%B3t%20C3%A9s%20J%C3%B3zsef%20kor%C3%A1ban.pdf>

https://epa.oszk.hu/03000/03018/00013/pdf/honismeret_1976_05_027-032.pdf

<https://turul.info/napok/iirakocziferenc>

<https://mek.oszk.hu/10500/10571/10571.htm#3>